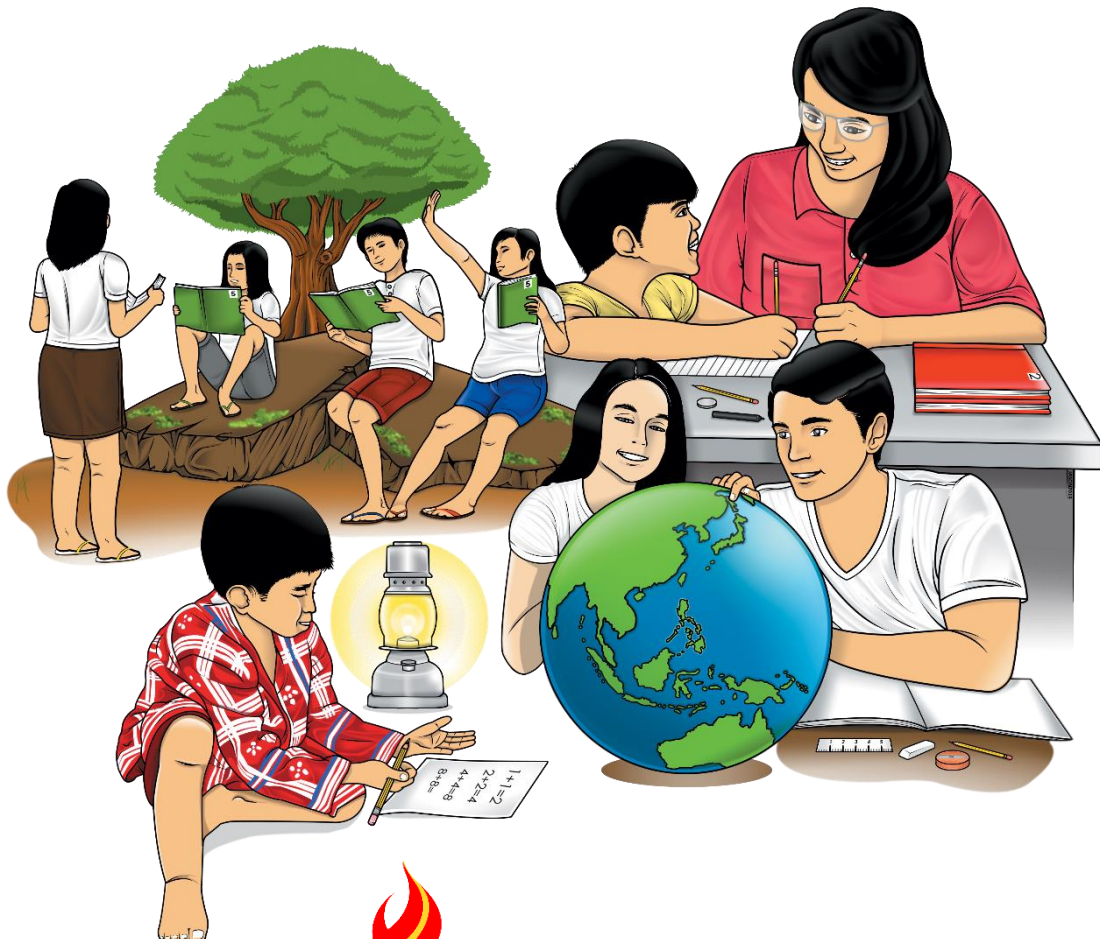

Filipino

Ikalawang Markahan – Modyul 9: Pagsulat ng Talata at Liham

Filipino – Ikalawang Baitang
Alternative Delivery Mode
Ikalawang Markahan – Modyul 9: Pagsulat ng Talata at Liham
Unang Edisyon, 2020

Isinasaad sa Batas Republika 8293, Seksiyon 176 na: Hindi maaaring magkaroon ng karapatang-sipi sa anumang akda ang Pamahalaan ng Pilipinas. Gayunpaman, kailangan muna ang pahintulot ng ahensiya o tanggapan ng pamahalaan na naghanda ng akda kung ito ay pagkakakitaan. Kabilang sa mga maaaring gawin ng nasabing ahensiya o tanggapan ay ang pagtakda ng kaukulang bayad.

Ang mga akda (kuwento, seleksiyon, tula, awit, larawan, ngalan ng produkto o brand name, tatak o trademark, palabas sa telebisyon, pelikula, atbp.) na ginamit sa modyul na ito ay nagtataglay ng karapatang-ari ng mga iyon. Pinagsumikapang matunton ang mga ito upang makuha ang pahintulot sa paggamit ng materyales. Hindi inaangkin ng mga tagapaglathala at mga may-akda ang karapatang-aring iyon. Ang anumang gamit maliban sa modyul na ito ay kinakailangan ng pahintulot mula sa mga orihinal na may-akda ng mga ito.

Walang anumang bahagi ng modyul na ito ang maaaring kopyahin o ilimbag sa anumang paraan nang walang pahintulot sa Kagawaran.

Inilathala ng Kagawaran ng Edukasyon

Kalihim: Leonor Magtolis Briones

Pangalawang Kalihim: Diosdado M. San Antonio

Bumuo sa Pagsusulat ng Modyul

Manunulat: Arceli V. Balmeo

Mga Editor: Cristina S. Chioco

Marie Ann C. Ligsay, PhD

Tagasuri: Arnold S. Galvez, PhD

Mark G. Asuncion

Tagaguhit: Rodelito I. Facun Jr.

Tagalapat: Karl Edrian Abendaño, Leomar G. Paracha

Tagapamahala: Nicolas T. Capulong, PhD

Librada M. Rubio, PhD

Ma. Editha R. Caparas, EdD

Nestor P. Nuesca, EdD

Jayne M. Garcia, EdD

Beverly T. Mangulaban, PhD

Cristina S. Chioco

Inilimbag sa Republika ng Pilipinas ng Kagawaran ng Edukasyon – Rehiyon III

Office Address: Matalino St., Diosdado Macapagal Government Center,
Maimpis, City of San Fernando (P)

Telefax: (045) 598-8580 to 89

E-mail Address: region3@deped.gov.ph

Filipino

Ikalawang Markahan – Modyul 9:
Pagsulat ng Talata at Liham

Paunang Salita

Ang Self-Learning Module o SLM na ito ay maingat na inihanda para sa ating mag-aaral sa kanilang pag-aaral sa tahanan. Binubuo ito ng iba't ibang bahagi na gagabay sa kanila upang maunawaan ang bawat aralin at malinang ang mga kasanayang itinakda ng kurikulum.

Ang modyul na ito ay may inilaang Gabay sa Guro/Tagapagdaloy na naglalaman ng mga paalala, pantulong o estratehiyang magagamit ng mga magulang o kung sinumang gagabay at tutulong sa pag-aaral ng mga mag-aaral sa kani-kanilang tahanan.

Ito ay may kalakip na paunang pagsusulit upang masukat ang nalalaman ng mag-aaral na may kinalaman sa inihandang aralin. Ito ang magsasabi kung kailangan niya ng ibayong tulong mula sa tagapagdaloy o sa guro. Mayroon ding pagsusulit sa bawat pagtatapos ng aralin upang masukat naman ang natutuhan. May susi ng pagwawasto upang makita kung tama o mali ang mga sagot sa bawat gawain at pagsusulit. Inaasahan namin na magiging matapat ang bawat isa sa paggamit nito.

Pinapaalalahanan din ang mga mag-aaral na ingatan ang SLM na ito upang magamit pa ng ibang mangangailangan. Huwag susulatan o mamarkahan ang anumang bahagi ng modyul. Gumamit lamang ng hiwalay na papel sa pagsagot sa mga pagsasanay.

Hinihikayat ang mga mag-aaral na makipag-ugnayan agad sa kanilang guro kung sila ay makararanas ng suliranin sa pag-unawa sa mga aralin at paggamit ng SLM na ito.

Sa pamamagitan ng modyul na ito at sa tulong ng ating mga tagapagdaloy, umaasa kami na matututo ang ating mag-aaral kahit wala sila sa paaralan.

Alamin

Ang modyul na ito ay inihanda para sa iyong kapakinabangan. Ito ay upang matulungan kang unawain ang mga araling tinatalakay sa Filipino 2.

Sa tulong at gabay ng iyong tagapaggabay, aalamin natin ang tungkol sa pagsulat ng talata at liham.

Pagkatapos ng modyul na ito, ikaw ay inaasahang makasusulat ng talata at liham nang may wastong baybay, bantas, at gamit ng malalaki at maliliit na letra (F2KM-IIIbce-3.2, F2KM-IVg-1.5).

Subukin

Gawain ng Magulang/Guro

- Gabayan ang bata sa pagsagot ng bawat aytem.

Gawain ng Mag-aaral

- Sagutin ang gawain ng may pang-unawa.

I. Panuto: Piliin at isulat ang letra ng tamang sagot sa sagutang papel.

1. Ito ay bahagi ng liham na makikita ang petsa at tirahan ng sumulat/susulat ng liham.
 - a. Pamuhatan
 - b. Bating panimula
 - c. Katawan ng liham
 - d. Lagda

2. Ito naman ay bahagi ng liham na makikita ang pangalan ng sumulat ng liham.
 - a. Pamuhatan
 - b. Bating panimula
 - c. Katawan ng liham
 - d. Lagda

3. Ito ay bahagi ng liham na mababasa ang nilalaman o mensahe na nais iparating ng sumulat.
 - a. Pamuhatan
 - b. Bating panimula
 - c. Katawan ng liham
 - d. Lagda

4. Ito ay bahagi ng liham makikita ang huling bati ng sumulat. Nagtatapos ito sa kuwit (.).
 - a. Bating pangwakas
 - b. Bating panimula
 - c. Pamuhatan
 - d. Lagda

5. Ito ay bahagi ng liham na isinusulat ang pangalan ng sinulatan/susulatan. Karaniwan ay palayaw o unang pangalan lamang ang isinusulat. Nagtatapos ito sa kuwit (.).
 - a. Pamuhatan
 - b. Bating pangwakas
 - c. Bating panimula
 - d. Lagda

Panuto: Basahin ang kasunod na talata. Tukuyin kung parirala o pangungusap ang nakasulat sa bawat bilang. Isulat ang sagot sa sagutang papel.

Alagaan ang kalikasan. Isa ito sa mga tagubilin ng ating gobyerno. Dapat nating panatilihing ligtas at malinis ang kapaligiran. Iwasan ang pagtatapon ng mga basura kung saan- saan. Huwag magtapon ng mga dumi sa mga anyong-tubig. Patuloy na magtanim ng mga puno at halaman para sa mga hayop na nilikha at nang sila ay may masisilungan.

1. Alagaan ang kalikasan.
2. ng ating gobyerno
3. Iwasan ang pagtatapon ng mga basura.
4. Dapat nating panatilihing ligtas at malinis ang kapaligiran.
5. nang may masisilungan

Aralin

9

Pagsulat ng Talata at Liham

Ang talata ay binubuo ng lipon ng mga pangungusap na naglalahad ng isang bahagi ng pagkukuro, palagay o paksang-diwa.

Ang liham ay binubuo ng talata, at may iba't ibang bahagi tulad ng sumusunod:

Pamuhatan - dito makikita ang petsa at tirahan ng sumulat.

Bating Panimula- dito makikita ang pangalan ng sinulatan, at nagtatapos sa kuwit (.).

Katawan ng Liham - dito mababasa ang nilalaman o mensahe na nais iparating ng sumulat. Ito ay binubuo ng mga talata.

Bating Pangwakas - dito makikita ang huling bati ng sumulat at nagtatapos sa kuwit (.).

Lagda – dito makikita ang pangalan ng sumulat ng liham.

Laging tatandaan sa pagsulat ng talata at anumang uri ng liham, kailangang wasto ang: a) baybay o ispeling ng mga salitang gagamitin, b) ang gagamiting mga bantas, at 3) pagkakagamit ng malalaki at maliliit na letra.

Narito ang halimbawa ng isang liham paanyaya na nagpapakita ng iba't ibang bahagi nito.

Pamuhatan { 20 Daang Rizal,
Paniqui, Tarlac
Hulyo 25, 2020

Mahal kong Rica, } **Bating Panimula**

Kumusta ka na! Inaanyayahan
kitang dumalo sa aking ika- 7
kaarawan. Gaganapin ito sa ika-1
ng Agosto, araw ng Linggo.
Magkakaroon ng salo-salo sa aming
bahay sa ganap na ika-3 ng hapon.
Inaasahan ko ang iyong pagdating.

**Katawan
ng
Liham**

Bating Pangwakas { Ang iyong kaibigan,
Lagda { Mar

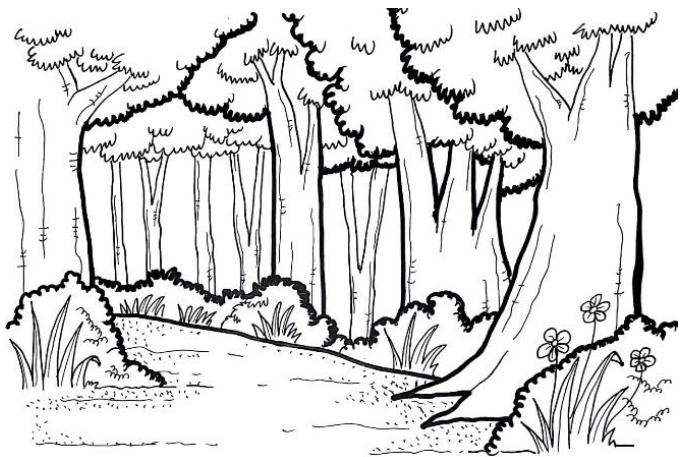

Balikan

Panuto: Basahin ang kasunod na talata. Tukuyin kung parirala o pangungusap ang nakasulat sa bawat bilang. Isulat ang sagot sa sagutang papel.

Alagaan ang kalikasan. Isa ito sa mga tagubilin ng ating gobyerno. Dapat nating panatilihing ligtas at malinis ang kapaligiran.

Iwasan ang pagtatapon ng mga basura kung saan- saan. Huwag magtapon ng mga dumi sa mga anyong-tubig. Patuloy na magtanim ng mga puno at halaman para sa mga hayop na nilikha at nang sila ay may masisilungan.

1. Alagaan ang kalikasan.
2. ng ating gobyerno
3. Iwasan ang pagtatapon ng mga basura.
4. Dapat nating panatilihing ligtas at malinis ang kapaligiran.
5. nang may masisilungan

Tuklasin

I. **Panuto:** Tingnan at basahin ang liham. Tukuyin ang wastong baybay, bantas, malalaki at maliliit na letra. Isulat sagot sa sagutang papel.

Barangay Santo Tomas,
Lungsod ng San Jose
(1) agosto 23, 2020

Mahal kong (2) JIRO,

Pasukan na naman. Naihanda mo na ba ang iyong mga gamit (3) Ako, oo. Tinulungan ako ni Ate kagabi. May bago nga pala akong (4) lapis. Magkita tayo bukas.

Ang iyong kaklase,
(5) irma

II. Panuto: Isulat sa sagutang papel ang **Tama** kung ang isinasaad ng pangungusap ay tama at **Mali** naman kung hindi.

1. Malaking letra ang simula ng pangalan ng tao, lugar, buwan at simula ng pangungusap.
2. Kailangan ng bantas na pananong kung ang pangungusap ay patanong.
3. Hindi kailangang lagyan ng lagda ang sumulat.
4. Sa dulo ng pangungusap na pasalaysay ay nilalagyan ng bantas na tuldok.
5. Malalaki lahat ang letra ng pangalan.

Suriin

Gabay ng Magulang/ Guro:

- Ipaliwanag sa bata kung paano gawin ang bahaging ito. Maaari pa ring magbigay ng tugon ang mga bata sa paraang pasalita kapag hindi pa niya kayang isulat ang kaniyang sagot.

Gawain ng Mag-aaral:

- Sagutin ang gawain sa pamamagitan ng pagsulat o pagsasabi nito.

Ang mga bahagi ng liham ay ang sumusunod:

Sa **pamuhatan** makikita ang petsa at tirahan ng sumulat/susulat ng liham.

Sa **bating panimula** isinusulat ang pangalan

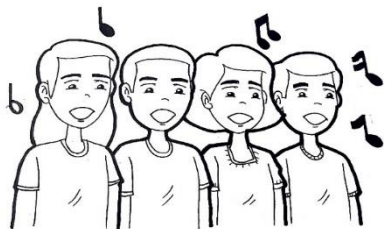
ng sinulatan/susulatan. Kung ang liham ay di naman pormal, karaniwan ay palayaw o unang pangalan lamang ang isinusulat. Nagtatapos ito sa kuwit (,).

Sa **katawan ng liham** mababasa ang nilalaman o mensahe na nais iparating ng sumulat. Ito ay binubuo ng talata. Ang **talata** ay binubuo ng lipon ng mga pangungusap na naglalahad ng isang bahagi ng pagkukuro, palagay o paksang-diwa.

Sa **bating pangwakas** -makikita ang huling bati ng sumulat. Nagtatapos ito sa kuwit (,).

Sa **lagda** naman makikita ang pangalan ng sumulat ng liham.

I. **Panuto:** Basahin ang kasunod na liham pangkaibigan. Muli itong isulat sa isang buong papel ng may tamang baybay, at wastong gamit ng mga bantas, malalaki at maliliit na letra.

109 Daang Bonifacio ()
Santo Rosario, nueva ecija
setyembre 20, 2019

Mahal kong daniel,

Kumusta ang praktis ninyo noong sabado()
pasensiya na at hindi ako nakasama sa praktis ninyo dahil
biglang sumakit ang aking ulo. Ipaalam mo lang kung
saan lugar ang susunod na praktis. Asahan mo na
sasama na ako sa susunod na praktis.

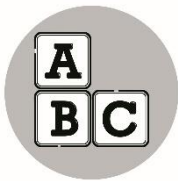
Inaasahan ko ang iyong pang-unawa()

Ang iyong kaibigan ()
Joana

Mga Tala para sa Tagapagdaloy

Para sa guro, magulang o gumagabay sa mag-aaral sa araling ito. Ang modyul na ito ay tungkol sa pagsulat ng liham at talata na nangangailangan ng inyong lubusang paggabay upang maunawaan ng mag-aaral ang mga gawain.

Pagyamanin

Pinatnubayang Pagsasanay 1

Gawain ng Magulang/Guro

- Gabayan ang bata sa pagsagot ng bawat aytem.

Gawain ng Mag-aaral

- Sagutin ang gawain ng may pang-unawa.

Panuto: Piliin at isulat ang letra ng tamang sagot sa sagutang papel.

Panuto: Basahin at unawaing mabuti ang bahagi ng liham sa **Hanay A** at hanapin ang kahulugan sa **Hanay B**. Isulat ang tamang letra sa sagutang papel.

Hanay A

Hanay B

1. Pamuhatan	A. Ito ay bahagi ng liham na mababasa ang nilalaman o mensahe na nais iparating ng sumulat.
2. Bating panimula	B. Ito naman ay bahagi ng liham na makikita ang pangalan ng sumulat ng liham.
3. Katawan ng liham	C. Ito ay bahagi ng liham na makikita ang petsa at tirahan ng sumulat/susulat ng liham.
4. Bating pangwakas	D. Ito naman ay bahagi ng liham na makikita ang pangalan ng sumulat ng liham.
5. Lagda	E. Ito ay bahagi ng liham na isinusulat ang pangalan ng sinulatan/susulatan. Karaniwan ay palayaw o unang pangalan lamang ang isinusulat. Nagtatapos ito sa kuwit (,).

Pinatnubayang Pagtatasa 1

Panuto: Basahin at punan ng wastong sagot ang kasunod na bawat bahagi ng liham. Gayahin ang pormat sa ibaba at isulat ito sa sagutang papel.

1. Maligayang kaarawan sa iyo! Nawa ay maging maligaya ka ngayong kaarawan mo. Sa susunod ko na lang dadalhin ang regalo ko. Sana ay maging masaya ang party mo.
2. Mahal kong Rina,
3. Ang iyong kaibigan,
4. Billy
5. 109 Daang Poblacion,
Lungsod ng Palayan,
Marso 13, 2020

_____,

_____.

Malayang Pagsasanay 1

I. **Panuto:** Basahin ang kasunod na liham ng paumanhin. Punan ng wastong bantas at malaking letra ang loob ng panaklong. Muli itong isulat ng tama sa sagutang papel.

Block 8, Daang Aquino,
Iba, Zambales,
Marso 16, 2020

1. mahal kong Emma()
2. humihingi ako ng paumanhin dahil hindi ako nakapunta sa iyong ()araw ng ()pagtatapos noong isang linggo()
Naku()Ang lakas kasi ng nagdaang bagyo dito sa amin. Dadalawin kita kapag maayos na ang panahon.
3. Muli paumanhin sa iyo()
4. ang iyong kaibigan ()
5. rod

Malayang Pagtatasa 1

I. Panuto: Sumulat ng maikling liham pangkaibigan. Ang nilalaman nito ay binabati mo siya sa kaniyang kaarawan. Gayahin ang pormat sa ibaba at isulat ito sa sagutang papel.

Pamuhatan _____	
Petsa {	_____

_____, }	Bating Panimula
_____	{ Katawan ng Liham

_____.	
Bating Pangwakas {	_____
Lagda {	_____

Isaisip

Bagamat hindi na madalas sumulat ng liham ang mga tao dahil sa mga **social media**, mahalaga pa ring magkaroon ka ng kaalaman at kakayahang sumulat ng liham sa iba't ibang sitwasyon.

Panuto: Punan ng tamang sagot ang bawat patlang. Piliin sa loob ng kahon ang tamang sagot.

Bating Panimula	Pamuhatan	Lagda
Katawan ng Liham	Bating Pangwakas	

Sa 1) _____ makikita ang petsa at tirahan ng sumulat/susulat ng liham.

Sa 2) _____ isinusulat ang pangalan ng sinulatan/ susulatan. Kung ang liham ay di naman pormal, karaniwan ay palayaw o unang pangalan lamang _____ ang isinusulat. Nagtatapos ito sa kuwit (.).

Sa 3) _____ mababasa ang nilalaman o mensahe na nais iparating ng sumulat. Ito ay binubuo ng talata. Ang **talata** ay binubuo ng lipon ng mga pangungusap na naglalahad ng isang bahagi ng pagkukuro, palagay o paksang-diwa.

Sa 4) _____ makikita ang huling bati ng sumulat. Nagtatapos ito sa kuwit (.).

Sa 5) _____ naman makikita ang pangalan ng sumulat ng liham.

Isagawa

I. **Panuto:** Piliin at isulat ang letra ng tamang sagot sa iyong sagutang papel.

1. Ito ay bahagi ng liham na makikita ang petsa at tirahan ng sumulat/susulat ng liham.

- A. Lagda
- B. Pamuhatan
- C. Katawan ng liham
- D. Bating pangwakas

2. Ito naman ay bahagi ng liham na makikita ang pangalan ng sumulat ng liham.

- A. Lagda
- B. Bating panimula
- C. Katawan ng liham
- D. Bating pangwakas

3. Ito ay bahagi ng liham na mababasa ang nilalaman o mensahe na nais iparating ng sumulat.

- A. Lagda
- B. Pamuhatan
- C. Katawan ng liham
- D. Bating pangwakas

4. Ito ay bahagi ng liham makikita ang huling bati ng sumulat. Nagtatapos ito sa kuwit (,).

- A. Lagda
- B. Pamuhatan
- C. Katawan ng liham
- D. Bating pangwakas

5. Ito ay bahagi ng liham na isinusulat ang pangalan ng sinulatan/susulatan. Karaniwan ay palayaw o unang pangalan lamang ang isinusulat. Nagtatapos ito sa kuwit (,).

- A. Lagda
- B. Pamuhatan
- C. Katawan ng liham
- D. Bating panimula

1. natanggap ko ang iyong imbitasyon para sa darating na Pista ng San Juan sa inyong barangay. may ipadadala rin sa akin si tatay na mga hinog na saging para sa inyo. asahan mo ang aking pagdating.

3. ang iyong kaklase

5. mahal kong jackilyn

CO_Q2_Filipino 2 Module 9

Karagdagang Gawain

Panuto: Sumulat ng isang liham pangkaibigan. Ang nilalaman nito ay tungkol sa pasasalamat sa natanggap mong regalo buhat sa iyong kaklase. Gamitin ang gabay sa ibaba. Isulat ang sagot sa sagutang papel.

_____,	

_____.	

Susi sa Pagwawasto

<p>Pagpamamagitan sa Pagsasanay 1</p> <p>109 Daang Bonifacio (.) Santa Rosario, Nueva Ecija Setyembre 20, 2019</p> <p>Mahal kong Daniel, Kumusta ang praktis niyo noong Sabado(?) Pasensya na at hindi ako nakasama sa praktis niyo dahil biglaang sumakit ang aking ulo. Ipalam mo lang kung saan lugar ang susunod na praktis. Asahan mo na sasama na ako sa susunod na praktis. Inasahan ko ang iyong pang-unawa (.) Ang iyong Joana</p> <p>Pagpamamagitan sa Pagsasanay 1</p> <p>1. C 2. E 3. A 4. D 5. B</p>	<p>Tuklasin</p> <p>1. Agosto 2. Jiro 3. (?) 4. lapis 5. Irma II 1. Tama 2. Tama 3. Mali 4. Tama 5. Mali</p>	<p>Balikin</p> <p>1. Wendell ,magulang 2. Sinorpresa siya ng magulang 3. Ang Sorpresa 4. Sa bahay 5. Nang regaluhang siya ng cellphone</p>	<p>Subukin</p> <p>1. a 2. d 3. c 4. a 5. c</p>	<p>Malayang Pagsasanay 1I</p> <p>Block 8, Daang Aquino, Iba, Zambales Marso 16, 2020</p> <p>1. Mahal kong Emma (.) Humihingi ako ng paumanhin dahil hindi ako nakapunta sa iyong Araw ng Pagtatapos noong isang linggo (.)Naku(?) (Ang lakas kasi ng nagdaang bagyo dito sa amin. Dadalawin kita kapag mayos na ang pandahon. 3. Muli paumanhin sa iyo (.) 4. Ang iyong kaibigan (.) 5. Rod</p>	<p>Pinatnubayang Pagtatasa 1</p> <p>109 Pobcion St., Palayan City, March 13, 2020</p> <p>Mahal kong Rina, Maliigayang kaarawan sa iyo!Nawa ay maging maliigaya ka ngayong kaarawan mo. Sa susunod ko na lang dadalhin ang regalo ko.Sana maging masaya kayo sa party niyo. Ang iyong kaibigan, Billy</p>
---	--	---	---	--	---

<p>Tayahin</p> <p>I</p> <p>95 hermenes st. Lungsod ng San Fernando Hunyo 12, 2020</p> <p>Mahal kong Jackilyn, Natanggap ko ang iyong imbitasyon para sa darating na Pista ng San Juan sa inyong barangay. May ipadadala rin sa akin si tatay na mga hinog na saging para sa inyo. Asahan mo ang aking pagdating. Ang iyong kaklase, Tommy</p>	<p>Malayang Pagtatasa 1</p> <p>I</p> <p>Mahal kong Rina, Maliigayang kaarawan sa iyo!Nawa ay maging maliigay ka ngayong kaarawan mo. Sa susunod ko na lang dadalín ang regalo ko.Sana maging masaya kayo sa party ninyo.</p> <p>Ang iyong kaibigan, Billy</p> <p>110 Poblicion St., Palayan City, March 13,2020</p> <p>Mahal kong Rina, Maliigayang kaarawan sa iyo!Nawa ay maging maliigay ka ngayong kaarawan mo. Sa susunod ko na lang dadalín ang regalo ko.Sana maging masaya kayo sa party ninyo.</p> <p>Ang iyong kaibigan, Billy</p> <p>Isaisip</p> <p>1. Pamuhatan 2. Batting Panimula 3. Katawan ng Liham 4. Batting Pangwakas 5. Lagda</p> <p>Isagawa</p> <p>I</p> <p>1. a 2. d 3. c 4. a 5. c</p>
--	--

Sanggunian

Department of Education. 2020. "Most Essential Learning | Search Results | Department of Education". DepEd.Gov.Ph. Accessed date July 31, 2020 <https://www.deped.gov.ph/?s=most+essential+learning>.

DepEd Order No 30, s. 2019. 2020. The Department of Education Manual of Style. Ebook. Pasig City: Public Affairs Service-Publications Division Department of Education Central Office. Accessed July 10, 2020. https://www.deped.gov.ph/wp-content/uploads/2019/10/DO_s2019_030-2.pdf.

Isabel, Maria. 2018. "Iba't-Ibang Uri Ng Liham Pangkaibigan". Scribd. Date accessed June 24, 2020. <https://www.scribd.com/presentation/340882635/Iba-t-ibang-Uri-Ng-Liham-Pangkaibigan>.

Garcia, Nilda, et.al. 2013. Ang Bagong Batang Pinoy 2. 1st ed. Pasig City: DepEd-IMCS.

Raflones, Ester. n.d. Binhi: Wika at Pagbasa. Jo-es Publishing House Inc.

For inquiries or feedback, please write or call:

Department of Education - Bureau of Learning Resources (DepEd-BLR)

Ground Floor, Bonifacio Bldg., DepEd Complex
Meralco Avenue, Pasig City, Philippines 1600

Telefax: (632) 8634-1072; 8634-1054; 8631-4985

Email Address: blr.lrqad@deped.gov.ph * blr.lrpd@deped.gov.ph